

NYT 2
MAJ 2015

FRILANDSMUSEETS VENNER

FRILANDSMUSEETS VENNER

SELSKABET FRILANDSMUSEETS VENNER

NYT FRA FORMANDEN

Jubilæumsåret er over os og Frilandsmuseets Venner har foreløbig bidraget til projekter på museet.

Den 27. juni åbner Frilandsmuseet en særudstilling ”Nat på museet – med bonden i seng”. Gården fra Lundager på Fyn er ved at blive mørklagt og ved hjælp af lyd- og lysinstallationer vil gæster kunne gå på opdagelse i huset og høre bonden snorke, se fjerkræet putte sig på det sandstrøede gulv og ane familien, der ligger tæt med nathuer i alkoven og grues ved det gamle fattiglem i ovnen.

Udstillingsåbningen markeres med en lille reception, hvor Frilandsmuseets Venner inviteres til fynsk natmad – varm øl og pærevælling – ved højlys dag.

Frilandsmuseets Venner har her bidraget med finansiering af fire såkaldte ”Fatboys” til at sidde på.

Det andet projekt, som Frilandsmuseets Venner har bidraget med tilskud til er flytning af et vognskur (det såkaldte ræveskur), der skal rumme en stor del af Frilandsmuseets vognsamling.

Vognskuret er bygget i 1936 til dette formål, og har tidligere stået bag Dansk Landbrugsmuseum på Kongevejen. I 1972 flyttede landbrugsmuseet til Djursland og Nationalmuseet overtog arealet og de tidligere museumsbygninger.

I forbindelse med Nationalmuseets rømning af arealerne ved det gamle Landbrugsmuseum i 2014, blev det relevant at flytte den gamle, smukke tømmerbygning til Frilandsmuseet.

Bygningen er en træklædt længe med opsproset vinduesbånd i begge langsider, porte i begge gavle og lavt rejst, papklædt heltag. Planen er åben, ca. 10 x 30 m, opdelt i to rækker vognbåse af en stolpebåren åsekonstruktion, og med otte båse på hver side af en køregang i midten.

Vognskuret vil komme til at indgå i den fine samling af træbygninger fra tiden ca. 1900-1930, som museet allerede har eller er i gang med at indsamle. Fonden til fordel for Nationalmuseets Samlinger har tidligere ydet støtte til en anden unik træbygning, nemlig en trælastlade fra Marstal, hvis genopførelse bliver påbegyndt til foråret 2016.

Vognskuret blev nedtaget sidste år og er nu under genopførelse ved herregårdsanlægget Fjellerup Østergård (se tegningen; det er bygningen til højre). Vognskurets fundament, hovedstruktur og spær er

opført, men inden vogne og kaner kan flyttes ind mangler dele af taget og facadebeklædning.

Skuret vil som museumsbygning få funktion som oprindeligt tiltænkt, nemlig som vognskur for museets fine samling af hestetrukne vogne og kaner, udstillet som en samlet helhed. Vognene er blevet deaccessioneret i 2014, og de kan nu udstilles som en samlet helhed i en form for åbent magasin, hvor publikum kan gå på opdagelse på egen hånd. Desuden vil samlingen og skuret kunne danne udgangspunkt for kørsel med hestevogne, kørestævner og lignende.

Frilandsmuseets Venner har bidraget med 50.000 kr. til formålet.

*Bent Knie-Andersen
Formand*

NYT FRA MUSEUMSCHEFEN

Ved årsskiftet 2013/2014 indgik Frilandsmuseet som (måske) bekendt i den nye administrative enhed "Landbokultur og Søfart", der foruden Frilandsmuseet rummer Brede Værk (herskabsboligen, arbejderboligen, gartnerboligen og Museet for industrikultur), Kommandørgården på Rømø samt Nationalmuseets Fartøjssamling, der består i museets flåde af sejlende træskibe.

Fartøjerne fylder næppe meget (om noget overhovedet) i den almindelige, besøgendes bevidsthed, for de befinder sig jo andetsteds. Ikke desto mindre fylder de dog temmelig meget i vort daglige arbejde. Det er der flere grunde til: Dels trænger skibene alle til en kærlig hånd (nogle mere end andre) og dels er de frygteligt bekostelige at vedligeholde og vanskelige at få ud at sejle, da museets ansatte ikke er kyndige søfolk. Vi er således helt afhængige af frivillige, der elsker skumsprøjt, og som vil indgå i vore skibslaug og sejle med de gamle skibe.

Problemet med skibenes vedligehold består i, at de helt enkelt synker, hvis der går hul i dem. Det gør gårdene og husene på Frilandsmuseet trods alt ikke, omend de selvfølgelig også tager skade, hvis de har hul i taget. Skibenes vedligehold har derfor noget særligt akut og uopsætteligt over sig, som man ikke kan vende det blinde øje til i ret lang tid, før det går galt.

Fartøjssamlingen består af New Foundland-skonnerterne Fulton og Bonavista, Danmarkssluppen Ruth, DFDS-pram nr. 19, et smukt, gammelt fyrskib samt galeasen Anna Møller. De sidste tre ligger alle i museumshavnen i Nyhavn, mens Fulton er på farten i de danske farvande, Bonavista ligger til kaj i Marstal og sluppen Ruth holder til i Roskilde havn. Eller sådan er det almindeligvis. I skrivende stund er sluppen Ruth på bedding i Holbæk for at blive efterset, mens skonnerten Bonavista ligger på bedding i Marstal for at blive bundsmurt. Og Anna Møller – ja, det er en historie for sig.

I 2014 blev vi klar over, at der var gået gul tømmer svamp i Anna Møller og samme efterår splittede vore skibstømrere derfor skuden ad, således at vi kunne se, hvor galt det egentlig var fat. Og det var desværre så galt, at vi ikke selv kunne magte opgaven med at få den på ret køl igen. Der blev derfor brugt en del tid på at udregne priser på materialer, hvor mange timer, der skulle til for at restaurere den etc., hvorefter vi skippede en ansøgning afsted til Mærsk Fonden og ellers bad til de højere magter om at blive bønnet.

Det blev vi heldigvis og til vor store glæde modtog

vi i april 2015 et brev fra fonden om, at man havde bevilget 13,2 mill. kr til restaureringen af Anna Møller. Stor, stor tak til Mærsk Fonden for det. Den nærmere planlægning af, hvorledes restaureringsarbejdet skal forløbe, er vi nu gået i gang med. Det er et stort projekt, og vi regner med, at det kommer til at løbe over de næste 2-3 år. Vi er for tiden ved at finde ud af, hvor restaureringen konkret skal foregå og hvordan den skal gribes an.

Vi har altså nok at se til her i enheden for landbokultur og søfart, nu hvor vi ikke længere kun skal bekymre os om huse, gårde og landskaber, men også om en større flåde af sejlende skibe. Men det er en udfordring, som vi tager imod med glæde, for bevaringen af vor sejlende kulturarv er mindst lige så vigtig som bevaringen af vor bygningsmæssige kulturarv.

*Peter Henningsen
Museumschef*

GENERALFORSAMLING I FRILANDSMUSEETS VENNER

Generalforsamlingen den 29. april 2015 kl. 19 var indkaldt med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Forelæggelse af det reviderede og udsendte regnskab
4. Evt. forslag
5. Forelæggelse af budget og fastlæggelse af kontingent
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer
7. Valg af revisor
8. Eventuelt

Selskabets formand Bent Knie-Andersen bød velkommen til generalforsamlingen, hvortil 50 medlemmer var fremmødte.

Ad. 1: Valg af dirigent

Formanden, der valgtes enstemmigt til dirigent, konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet og beslutningsdygtig.

Ad. 2: Bestyrelsens beretning

Formanden fremlagde bestyrelsens beretning: Snart slår Frilandsmuseet portene op for en ny sæson. Først har vi haft en kort åbning i forbindelse med påsken og nu kommer den egentlige åbning fra den 1. maj.

Det bliver en spændende sæson, for det er ikke alene Frilandsmuseets 119 sæson, det er også Frilandsmuseets Venners 75 års jubilæum.

Foreningen Frilandsmuseets Venner blev stiftet den 12. september 1940 med det formål at støtte Frilandsmuseet og dets aktiviteter.

Dette har foreningen gjort med stor succes gennem årene, og foreningen har været i stand til både gennem bidrag fra foreningens medlemmer samt gennem fremskaffelse af fondsmidler at rejse betydelige beløb til hjemtagning og genopførelse af bygninger på museet samt til andre aktiviteter.

Foreningen har stadig en væsentlig opgave, for det er ikke blevet lettere for Frilandsmuseet at skaffe midler til bygningsrehabilitering eller andre aktiviteter. Så der er stadig brug for en aktiv forening, der kan træde til, når der er behov herfor.

I anledning af jubilæet har Frilandsmuseets Venners bestyrelse bedt museumschef Peter Henningsen om at skrive en ny bog om museet og om bygningsforskning med eksempler på bygningskik fra alle

danske egne. Det er håbet, at bogen kan være færdig til jubilæumsdagen.

Jubilæumsdagen lørdag den 12. september vil blive markeret med et særligt arrangement for foreningens medlemmer.

Frilandsmuseets Venner har allerede så småt taget fat på jubilæet ved at donere fem nye trækvogne til museet, så flåden af trækvogne er klar til brug for børnefamilierne, når museet åbner.

Ser vi tilbage på sæsonen 2014, så blev der afholdt flere arrangementer for Frilandsmuseets Venner både på selve Frilandsmuseet og på Brede Værk, der jo hører sammen med Frilandsmuseet. Vi er glade, når det er muligt at lave arrangementer, der giver medlemmerne af foreningen mulighed for at få særlige oplevelser eller til at komme ind bag museets facade.

En del af aktiviteterne har været teaterforestillinger, som Venneforeningen har været inviteret til at overvære til særpris. Der blev i 2014 både vist forestillingerne ”1864 – den sande historie”, ”Paradis i Helvede” og ”Et juleeventyr”, ligesom der blev arrangeret Spøgelsesture på museet. Desværre har det ikke været muligt at skaffe fondsmidler til fortsættelse af disse aktiviteter i fuldt omfang i 2015. Frilandsmuseets Venners traditionelle julemorgen samlede som sædvanlig mange deltagere, der både kom for at nyde det festlige samvær, men også for at høre Frilandsmuseets tidligere leder Mikkel Venborg Pedersen fortælle om sin doktordisputats ”Luksus – Forbrug og kolonier i Danmark i det 18. århundrede”.

Med udgangspunkt i Brede Hovedbygning og gårdene fra Lundager og Ejdersted, samt de familier, der beboede dem, berettede Mikkel Venborg Pedersen om, hvordan eksotiske varer som silke og bomuld, te, kaffe og chokolade, indigo og pallasander, ananas og mango, sukker, vanilje og meget mere i løbet af det 18. århundrede fandt vej ind i danskernes hverdagsliv. Vi hørte f. eks. om, hvordan man i Brede Hovedbygning omkring år 1800 kunne få serveret ægte skildpaddesuppe og drikke te i det kinesisk indrettede lysthus.

Frilandsmuseets Venners formål er jo som bekendt at støtte Frilandsmuseet. Dette sker bl. a. ved, at foreningens medlemmer er aktive i de forskellige laug, der virker på museet, men selvfølgelig først og fremmest ved at skaffe midler, der kan anvendes ved gennemførelse af forskellige projekter på museet.

Bestyrelsen under generalforsamlingen. Fra venstre museumschef Peter Henningsen, museumsdirektør Per Kristian Madsen, kassereren Jes Damsted, formanden Bent Knie-Andersen samt bestyrelsesmedlemmerne Hans Peter Houlberg og Uffe Thorlacius.

Hertil er anvendt medlemmernes kontingent samt indsamlede midler og donationer. Der er ved julemødet og generalforsamlingen foretaget indsamlinger, primært med det formål at opfylde de krav, som skattemyndighederne stillede for at godkende, at bidragsgivere har skattefradrag for ydede bidrag.

Der er imidlertid kommet nye regler for opretholdelse af skattefrihed for modtagelse af beløb til Frilandsmuseets Venner. Fremover er det ikke nok, at der skal være 100 gavegivere, der ud over kontingent giver et beløb – stort eller lille - til selskabet. Nu kræves det at der hvert år skal være mindst 100 personer, der ud over kontingent skal give et beløb på mindst 200 kr. Samtidig kræves, hvis man vil have skattefradrag, at vi får oplyst CPR-nummeret på gavegiverne.

Bestyrelsen har overvejet dette problem og foreslår, at vi løser problemet over kontingentoprævningen, således at der fremover bliver mulighed for at betale det normale kontingent plus et gavebeløb på mindst 200 kr. Det håber vi, at 100 personer vil gøre, så vi igen kan erhverve skattefrihed for modtagelse af beløb.

Forslaget vil blive gennemgået under punktet fastlæggelse af kontingent senere på denne generalforsamling.

Noget, der vejer tungt, er, når Frilandsmuseets Venner modtager legater og lignende. Legater og fondsstøtte kan enten være til et bestemt formål eller til generel støtte af foreningens arbejde.

For nogle år siden modtog vi fra Elly og Aage W. Jensens Fond midler til hjemtagning af et ældre sommerhus til Frilandsmuseet. Vi kender alle de første sommerhuse fra serien Matador, hvor sommerhusene lå på Fedet. Projektet løb imidlertid ind i det problem, at den oprindelige ejer afgik ved

døden, og arvingerne besluttede ikke at følge den oprindelige ejers ønske om at donere huset til Frilandsmuseet. Beløbet har været hensat i vores regnskab, men vi har nu fået gavegiverens tilladelse til at bruge beløbet til fordel for museet på anden vis.

Der er mange aktiviteter i gang på Frilandsmuseet i disse år. Sæsonens mange aktiviteter fremgår af Aktivitetsoversigten i vores Nyhedsbrev, hvor også de aktiviteter, der er særlige for Venneforeningens medlemmer, er fremhævet.

Der blev i 2014 udsendt fem numre af vores medlemsblad. Dette antal regner vi også med i år, selv om det portotilskud, vi hidtil har modtaget fra staten, er blevet sat ned. Det gælder ikke alene for Frilandsmuseets Venner, men for alle tilsvarende foreninger, der hidtil har modtaget portotilskud.

Frilandsmuseets Venners hovedopgave er at støtte Frilandsmuseet, men medlemskabet af Frilandsmuseets Venner giver også medlemmerne forskellige fordele. Ud over at medlemmerne får Venneforeningens publikationer, ydes der rabatter i Museumsbutikken og i Frilandsmuseets restaurant. Hertil kommer at medlemskabet af Frilandsmuseets Venner giver gratis adgang til en række frilandsmuseer i Norden. I Danmark ud over museer under Nationalmuseet f. eks. også til Den Gamle By i Århus. Ordningen består i, at medlemskortet til Frilandsmuseets Venner giver adgang for én person. Derfor har det været nødvendigt at lave medlemskort, således at medlemmer, der har parmedlemskab, får udstedt et medlemskort til hver person.

Vicedirektør Lene Floris har i en årrække været medlem af Frilandsmuseets Venners bestyrelse. Hun er imidlertid netop blevet udnævnt til direktør for Københavns Museum, der er en sammenlægning af Københavns Museum, Thorvaldsens Museum, Nicolaj Kunsthal og Københavns Stadsarkiv, og

GENERALFORSAMLING I FRILANDSMUSEETS VENNER

er derfor udtrådt af bestyrelsen. Der skal lyde en stor tak til Lene Floris for hendes store indsats for Venerne samt vore bedste ønsker om held og lykke med den nye store og spændende opgave.

Lene Floris efterfølges på Nationalmuseet af Camilla Mordhorst, der kommer fra stillingen som leder af M/S Museet for Søfart. Vi glæder os til at byde Camilla Mordhorst velkommen i Frilandsmuseets Venners bestyrelse.

For at yde den bedst mulige støtte skulle vi i år gerne vokse i medlemstal. Hjælp derfor med at skaffe nye medlemmer til Frilandsmuseet Vener. Med Nyhedsbrevet udsendes med mellemrum en kupon, der kan udtages uden at beskadige Nyhedsbrevet. Giv kuponen til en bekendt, der kunne være interesseret i medlemskab af Frilandsmuseets Vener. Alternativt kan nye medlemmer indmelde sig direkte ved henvendelse til Frilandsmuseet kontor.

Afslutningsvis skal rettes en tak til alle, der i løbet af beretningsåret på forskellig vis har bistået Frilandsmuseet Vener.

En tak til alle medlemmer der slutter op om foreningen. Tak til mine kolleger i bestyrelsen for utrætteligt arbejde og tak til Frilandsmuseets og Nationalmuseets ledelse og medarbejdere for et forbilledligt samarbejde. Og ikke mindst tak til de sponsorer der med store eller mindre beløb har støttet vort arbejde.

Og så hjertelig velkommen til alle til en ny og spændende sæson på et af Danmarks bedste og smukkeste museer.

Ad. 3: Forelæggelse af det reviderede og udsendte regnskab

Kasserer Jes Damsted fremlagde det reviderede og udsendte regnskab, der viste et nettoresultat på kr. 30.992. Egenkapitalen udgjorde kr. 149.270, og regnskabet balancerede med kr. 319.840.

Regnskabet var revideret af revisionsfirmaet Christensen Kjørulff, statsautoriseret revisionsaktieselskab og forsynet med følgende revisionspåtegning: ”Det er vor opfattelse, at årsrapporten giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2014 samt af resultatet af foreningens aktiver for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2014 i overensstemmelse med årsregnskabsloven”.

Foreningen har i 2014 haft godt 700 medlemmer.

Regnskabet blev godkendt med applaus.

Formanden takkede Jes Damsted for hans store uegennyttige arbejde. Hvervet som kasserer bliver passet med stor dygtighed.

Ad. 4: Evt. forslag

Der var ikke indkommet forslag.

Ad. 5: Forelæggelse af budget og fastlæggelse af kontingent

Jes Damsted gennemgik budgettet for 2015. Indtægterne forventes at beløbe sig på uændret niveau i forhold til 2014, idet dog det frigivne beløb fra Elly og Aage W. Jensens Fond vil blive indtægtsført. Udgifterne forventes i anledning af jubilæet at blive større end det foregående år, hvorfor der påregnes et nulresultat eller måske et underskud, hvis Peter Henningsens bog om Frilandsmuseet m. v. bliver færdig i 2015.

Som følge af ønsket om igen at erhverve skattefrihed for tilskud til Frilandsmuseets Vener, fik bestyrelsen bemyndigelse til at arbejde med kontingentfastlæggelsen for 2015, dog med udgangspunkt i kontingentfastsættelsen for 2014.

Forslag til budget og kontingent godkendtes med applaus.

Ad. 6: Valg af bestyrelsesmedlemmer

Genvalgt blev Uffe Thorlacius og Henrik Victor Nørgaard. Nyvalgt blev Trine Irmang Østengaard. Vicedirektør Camilla Mordhorst indtræder ligeledes i bestyrelsen i stedet for Lene Floris som repræsentant for Nationalmuseet.

Ad. 7: Valg af revisor

Revisionsfirmaet Christensen Kjørulff genvalgte enstemmigt til revisorer.

Ad. 8: Eventuelt

Direktør Per Kristian Madsen beredte om Nationalmuseets udvikling, og museumschef Peter Henningsen fortalte afslutningsvis om planerne for Frilandsmuseet.

Formanden takkede Per Kristian Madsen og Peter Henningsen for deres indlæg.

Generalforsamlingen hævet kl. 20.30.

MED PÅ NUMRENE – OM SAMLINGSARBEJDE

Det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det ... men for ikke så længe siden, burde genstanden på billedet have været en lampeskærm. Nu kan enhver jo se, at der ikke ligefrem er tale om en lampeskærm, men faktisk en snittebænk. Problemet var, at det nummer, 32.419, der var skrevet på genstanden, hørte til en lampeskærm. Denne lampeskærm blev pakket og fotograferet, inden den blev sendt på eksternt magasin i forbindelse med tømningen af Frilandsmuseets Andelsmagasin, så vi stod altså med to forskellige genstande, der havde det samme genstandsnummer.

Vi går meget op i numre i Frilandsmuseets samlingsafdeling. Hver enkelt museumsgenstand får et nummer, som helst skal være unikt og kun henvise til lige netop denne genstand. Det er via dette nummer, at vi har mulighed for at finde frem til oplysninger om, hvad det er for en genstand, hvem der har givet den og hvornår, og hvor den befinder sig. Hvis nummeret er forkert eller forsvundet er gode råd dyre. Så kræver det en masse arbejde og en smule held.

Alle museets genstande er registreret i en database og for de ældste dele også i et fysisk arkiv med genstandskort. Her er det muligt at finde alle museets snittebænke eller lampeskærme, og så må der gøres mandtal over genstandene, og man må afgøre, om man nu har fat i den ene eller den anden snittebænk.

Snittebænk, eller tælgehest, der før også var registreret som en lampeskærm.

Det er også på denne måde, at vi fandt frem til, at snittebænken på billedet var registreret som en tælgehest og skænket til museet i 1959 af træskomand Anders Peter Andreasen fra Vejlbj by i Ferslev sogn – og at denne tælgehest havde nummer 33.419. Nummeret er nu rettet på genstanden, så vi også i fremtiden kan finde ud af, hvad det er, vi har mellem hænderne.

Vi modtager kun meget få egentlige museumsgenstande i dag. Afvejningen sker i forhold til, om vi allerede har lignende genstande i samlingen (og i så fald takker vi oftest nej), om vi har brug for noget til udbygning af især Stationsbyen, eller om der er tale om noget helt unikt eller med relation til en af museets bygninger. Når vi tager imod sådan en genstand, forsøger vi samtidig at indsamle så mange oplysninger om genstanden og brugen af den, så vi har mulighed for at formidle den historiske sammenhæng, de er indgået i. Museet tager også imod en lang række ting, som kan bruges i formidlingen. Noget som museets gæster og skoleklasser kan få lov til at røre ved og evt. bruge. Disse genstande får ikke et museumsnummer, men bliver i dag i stedet mærket med FABS, som står for Frilandsmuseets aktivitets og brugssamling. Denne slags genstande er en vigtig del af museets virksomhed, men de er ikke underlagt museumslovgivningen, som pålægger os at bevare genstanden i princippet til tid og evighed – med mindre der gives særlig tilladelse til at udskille dem af samlingen.

Når først en stol, en snittebænk eller en sav er blevet til en museumsgenstand, har museet en særlig forpligtelse til at bevare og holde styr på den. Derfor står vi i samlingsafdelingen på Frilandsmuseets også over for en stor opgave i 2015, fordi der blandt de genstande, der stod på Andelsmagasinet, også er en del, hvor man ikke kan se noget nummer. Disse genstande er enten aldrig indført, eller også er nummeret forsvundet – og det skal vi have styr på. I 2015 kan vi derfor i samlingsafdelingen se frem til meget mere arbejde med arkivkort og registrering – og så håber vi på en lille smule held.

*Christina Folke Ax
Museumsinspektør, ph.d.*

NAT PÅ MUSEET

- MED BONDEN I SENG OG ALLE SANSER PÅ SPIL

Syvsoverdag, d. 27. juni, åbner Frilandsmuseets gård fra Lundager for en iscenesat nat – midt om dagen. Vinduerne er blændet og dørene lukket til med det mørkeste stof. Indenfor er der nemlig nat. Med lyd og lys er der skruet op for oplevelsen af bondens nat: fjerkræet er kommet indenfor på stuegulvet, hvor det ligger lunt i sand og strøelse. På langbordet ligger stadig garn, træ og redskaber, som husbond og madmor, børn og tjenestefolk nørklede med før de gik til ro. Og så er omegnens stodder kommet indenfor og har fået den hårdeste, men også luneste soveplads på gården overhovedet. Det er uvejr udenfor og mus, rotter og utøj har fundet vej ind i varmen.

På samme måde som teaterforestillinger og film, der aktiverer alle sanser og sætter gang i hele kroppens følelsesregister, transporterer udstillingen os ind i andre virkeligheder. Med lyd, lys og specialeffekter forfører den os visuelt, sætter ting i scene og slår stemninger an. Mørket lokker os visuelt og mystisk, men rummer samtidigt en lydkulisse med litterære, musikke og historiske referencer, der giver en fordybende og fagligt rig oplevelse.

Formålet med særudstillingen er at museets gæster skal opleve livet på landet i gamle dage, som det var om natten. Typisk ses frilandsmuseets meget fine samling af gårde fra hele landet kun i dagslys og overvejende i sommerperioden. Den mørke tid af døgnen er derfor ukendt for de fleste af vores gæster.

Udstillingen vil således belyse museets samling på en ny måde og skabe et helt nyt perspektiv på interiørerne og det liv, der har været på landet i gamle dage.

Mange genstande forstås først i en konkret iscenesat sammenhæng, hvis ikke man i forvejen kender deres formål og brug. Således er de korte senge og alkover uforståelige for mange gæster, man ved ikke hvor det store hushold har sovet, når antallet af senge er så begrænset, og nogle gæster slutter fra de korte senge, at menneskene var meget små – mindre end de faktisk var. Udstillingen vil således både være folkelig, sjov og spændende, men også få en faglig viden frem omkring kulturhistorien og vore forfædres levevis.

Ideen til udstillingen blev til i vinters hvor gruppen under Teater & Aktiviteter holdt ”strategi-seminar” og udviklede nye koncepter for god formidling. Arkitekt Niels Erik Jensen var med på ideen og har hjulpet med at gøre det muligt overhovedet at have strømrevent teknologi indenfor i bygningen. Ligesom samlingsinspektør Christina Folke Ax har fundet gode løsninger for, hvordan de værdifulde og meget skrøbelige udstillingsgenstande undgår at lide overlast i særudstillingen.

Det er formidlingens opgave at tilgængeliggøre ikke blot de mange udstillingsgenstande, men også den megen forskning, der findes på museet. I 2009 udgav dr. phil. og tidligere enhedsleder Mikkel Venborg Petersen bogen ”I søvnens favn”, der netop behandler den kulturhistoriske side af søvnen og i særdeleshed bondens sovekultur. Frilandsmuseets nuværende enhedsleder Peter Henningsen har tilsvarende forskningsmæssig viden om bondekulturen i 17- og 1800 tallet. En brøkdæl af al den forskning kommer nu til udtryk i særudstillingen. Udstillingen er samtidigt et led i den formidlingsstrategi, vi kalder ”den poetiske”, hvor museets gæster må opleve historien, ikke kun se og høre om den.

Vi glæder os meget til åbningen og inviterer ved højlys dag på ”nadver” efter fynsk opskrift, lørdag den 27. juni kl. 13 ved gården fra Lundager.

Derefter vil udstillingen være i fokus 4. – 26. juli kl. 12 – 15 hvor der er findelege, nadver og miniomvisninger for alle interesserede.

*Signe Lykke Littrup
Museumsinspektør*

Teaterforestillingen ”Håndværkeren”

- om en omrejsende naver, som er lidt af en klovn!

På plænen ved Huset fra Stenstrup ankommer naveren med en vakkelvorn vogn, der gemmer på værktøj og træ. Drikkevarer er der også, for naveren kan godt lide at holde pause! Verden omkring ham har alt for travlt, syntes han.

Hvad skal folk dog nå? På sin rejse har han mødt en masse flinke folk, fortæller han, men også de mere uvenlige; der er klamphuggere alle vegne, og byhåndværkeren føler sig højt hævet over andre håndværkere. Men naveren fortsætter ufortrødet med dagens arbejde - som kan involvere børn blandt publikum, der må hjælpe denne naver, for han har en tendens til at være temmelig klodset.

Medvirkende

Naveren spilles af skuespiller og klovn John Finbarr Ryan, som kan sin Commedia dell'arte og den klassiske cirkusklovn til fingerspidserne, hvilket forestillingen bærer herligt præg af. Forestillingen er for alle, og varer ca. 25 min.

Gratis adgang

Spilleperiode

25. maj – 28. juni og 16. – 30. august 2015
Tirsdag – torsdag kl. 10.15 og 11.15,
fredag kl. 10.30 og søndag kl. 12.00 og 13.30.
Museet har lukket om mandagen.

Sted

På græsplænen ved Huset fra Stenstrup.

Iscenesættelse

Frilandsmuseets Teater.

Hvad er en 'Naver'

Ordet er en forkortelse for skandinaver, som bruges om færdiguddannede håndværkere fra Skandinavien, der går på valsen rundt om i Europa. Især i 1800- og 1900-tallet rejste mange svende ud for at dygtiggøre sig. Håndværkermestrene har traditionelt været forpligtet til at tilbyde arbejde eller et måltid mad til naveren. Navertitionen findes stadig, især inden for tømrerfaget i Tyskland og Schweiz, og kendes på den flotte og særprægede sorte dragt med en bredskygget hat og en snoet stok.

AKTIVITETSKALENDER FOR FRILANDSMUSEET OG BREDE VÆRK 2015

Dato	Aktivitet	Tid og sted
1. maj – 30. juni	Åbent på Frilandsmuseet	Kl. 10.00 – 16.00
1. maj – 30. september	Åbent på Brede Værk	Kl. 10.00 – 16.00
1. maj – 18. oktober	Kom og hør Frilandsmuseets dyrepasser fortælle om Bondens Dyr - for de helt små museumsgæster	Kl. 10.45 Tirsdage, onsdage og torsdage Ved gården fra Romø
1. maj – 18. oktober	Besøg museets møller, hvor møllerlauget fortæller og viser frem	Kl. 11.00 – 15.00 Hver søndag og sidste onsdag i måneden
1. maj – 18. oktober	Besøg havelauget i den store køkkenhave på Fjellerup Østergård og kålgårdene og småhaverne rundt på de vestjyske gårde. Hvis havelauget arbejder, fortæller og viser de gerne frem	Kl. 11.00 – 15.00 Udvalgte dage gennem hele sæsonen Spørg i butikken for mere information
1. maj – 18. oktober	Kom på besøg i Fjellerup Østergårds køkken og se hvordan køkkenlauget laver mad, som man gjorde det på en lille herregård for 100 år siden	Kl. 11.00 – 15.00 Udvalgte dage gennem hele sæsonen Spørg i butikken for mere information
1. maj – 18. oktober	Kom og besøg håndarbejdslauget på udvalgte gårde. Her kan man se hvordan man broderer, spinder og lignende	Kl. 11.00 – 15.00 Udvalgte dage gennem hele sæsonen Spørg i butikken for mere information
25. maj – 28. juni 16. august – 30. august	Den gratis teaterforestilling ”Håndværkeren”. En klovneforestilling om en navers liv og arbejde	Tirsdag – torsdag kl. 10.15 og 11.15 Fredag kl. 10.30 Søndag kl. 12.00 og 13.30 På græsplænen foran huset fra Stenstrup
7. juni – 30. august	Kom til rundvisning i Brede Hovedbygning og arbejderbolig	Kl. 12.00, 13.00 og 14.00 Alle søndage i juni, juli og august Varighed 1 time Pris: 50 kr. Gratis for Vennerne
21. juni	Løb gennem historien med historiske kvinder – i anledning af 100 året for kvindernes valgret	Spørg i butikken for mere information
21. juni	Møllens dag. Kom og hør møllerlauget fortælle om de forskellige møller	Kl. 11.00 – 15.00 Ved alle Frilandsmuseets møller
27. juni – 18. oktober	Den sanselige særudstilling ”Nat på Museet” – kom og sov sammen med familien på den mørklagte Lundagergård. Duft, rør og smag på historien og find ud af hvordan natten var i gamle dage	I anledning af udstilling, inviteres alle medlemmer af Frilandsmuseets Venner til ”Nadver” efter fynsk opskrift den 27. juni kl. 13.00 ved gården fra Lundager
1. juli – 9. august	Højsæson på Frilandsmuseet	Kl. 10.00 – 17.00
1. juli – 9. august	Gratis sommerteater på Frilandsmuseet og salg fra den gamle Brugs	Kl. 11.00 – 15.15 Foregår i den fynsk/sjællandske landsby, på Fjellerup Østergård og den gamle Brugs i Stationsbyen
4. – 26. juli	Fokus på særudstillingen ”Nat på museet” med findelege, miniomvisninger og natmad på Lundagergården	Kl. 12.00 – 15.00 Alle dage undtagen mandag ved gården fra Lundager Gratis
11. august – 18. oktober	Åbent på Frilandsmuseet	Kl. 10.00 – 16.00
30. august.	Dansens Dag på Frilandsmuseet	Kl. 11.00 – 15.00
12. september	Frilandsmuseets Venners 75 års jubilæum	Nærmere senere
19. – 20. september	Kom til Håndværkets Dage på Frilandsmuseet hvor der er fokus på godt håndværk og gode materialer.	Kl. 10.00 – 15.00 Spørg i butikken for mere information

Dato	Aktivitet	Tid og sted
19. – 20. september	Kom til Gamle Sorters dag på Frilandsmuseet, hvor der i år er særligt fokus på frugt og bær.	Kl. 11.00 – 15.00 Spørg i butikken for mere information
11. oktober – 18. oktober	Efterårsmarked på Frilandsmuseet	Kl. 10.00 – 16.00
Efteråret 2015 – Datoer endnu ikke fastsat	Spøgelsesture på Frilandsmuseet	Kl. 17.30 alle dage undtagen mandag Pris 100 kr. for voksne, 70 kr. for børn Særpris for Frilandsmuseets Venner: 75 kr. for voksne, 50 kr. for børn, kun tirsdag-torsdag
28. – 29. november og 5. – 6. december	Jul på Frilandsmuseet	Kl. 10.00 – 16.00
28. november	Frilandsmuseets Venners julemorgen	Kl. 9.00 Frilandsmuseets Restaurant

*Mandage lukket med undtagelse af 1. Pinsedag d. 25. maj og mandag d. 12. oktober.
Aktiviteter med **grøn skrift** er alene for medlemmer af **Frilandsmuseets Venner**

Ændringer kan forekomme.

Hold dig opdateret på museets hjemmeside: <http://natmus.dk/frilandsmuseet/>

Saa aabner Stadager Brugsforening igen!

Fra den 1. Juli til den 9. August holder Frilandsmuseets Brugsforeningen aaben i tidsrummet 11-15.30. Igen i Aar kan De forvente at finde de fineste Varer til den bedste Pris. Vi tilbyder et bredt sortiment inden for søde Sager, Drikkevarer- kolde og varme samt, som noget helt nyt, har vi indgået en Aftale med et Ismejeri og er stolte over at kunne tilbyde Iskrem på Pinde. De kan som altid forvente en Prima Ekspedition af vores veloplagte Ansatte. Vel mødt!

OBS!
Husk at fremvise medlemskortet for betaling i restaurant og butik og ved besøg på andre frilandsmuseer

Medlemsfordele

Medlemsrabat i butik og restaurant

- 10 % rabat i Museumsbutikken på Frilandsmuseet og på Nationalmuseet
- 10 % rabat på Frilandsmuseets Restaurant i sæsonen – ikke selskaber

Frilandsmuseets Venner har gratis adgang til

I Danmark

- Den Gamle By, Aarhus
- Frilandsmuseet, Kgs. Lyngby
- Omvisning i Brede Hovedbygning, Kgs. Lyngby
- Nationalmuseet og museer under dette

I Norge

- Maihaugen, Lillehammer
- Norsk Folkemuseum, Bygdø, Oslo
- Sverresborg, Trondheim

I Finland

- Klosterbacken, Turku/Åbo

I Sverige

- Jamtli, Östersund
- Kulturen, Lund
- Gamle Linköping, Linköping
- Skansen, Stockholm

Forsideillustration:

Forsommer på Friland

Ans.: Frilandsmuseets Venner
Frilandsmuseet
Kongevejen 100
+++4381+++
2800 Kgs. Lyngby

Adresse for Frilandsmuseets Venner

Frilandsmuseets Venner
Kongevejen 100, 2800 Kgs. Lyngby
Tlf.: 41206401

Bestyrelsen for Frilandsmuseets Venner

Bent Knie-Andersen
Formand

Jes Damsted
Kasserer

Hans Peter Houllberg

Uffe Thorlacius

Henrik Victor Nørgaard

Trine Irmang Østengaard

Per Kristian Madsen
Museumsdirektør

Camilla Mordhorst
Vicedirektør

Peter Henningsen
Museumschef